

การทำงานอาชีพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ป.๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นางอรัญญา ฤกษ์งาม
นางวราภรณ์ กันทาแก้ว
นายไพโรจน์ กระโจมทอง
นายมนตรี สมไร่ชิง

ผู้ตรวจ

รศ.ดร.จอมขวัญ สุวรรณรักษ์
นางศศิวรรณ ศรีธนาอุทัยกร
นางจุรี สุวรรณศิลป์
นายเกรียงศักดิ์ ฤกษ์งาม

บรรณาธิการ

รศ.จรัสศรี พัวจินดาเนตร

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-606-159-8

รหัสสินค้า ๑๒๑๗๐๒๑

अक्षर

www.aksorn.com

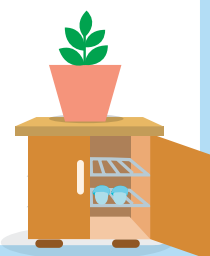
จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด
142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

พิมพ์ที่: บริษัท ไทยรับเล้า จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามมิให้ทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา สแกน จำลองมาจากต้นฉบับ หรือแปลงเป็นรูปแบบอื่น
ในวิธีการต่าง ๆ ทุกวิธี ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และห้ามใช้หรือผลิตซ้ำส่วนใดส่วนหนึ่ง
เพื่อวัตถุประสงค์ในการฝึกพัฒนาเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือระบบเทคโนโลยีอื่น ๆ

มอบหมายให้ผู้เรียน
ลงมือปฏิบัติจริง
เกิดการเรียนรู้
ด้วยตนเอง
ได้พัฒนาการเรียนรู้
จนเต็มศักยภาพ
ตามความถนัด
ความสนใจ และบรร
สมรรถนะสำคัญ

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

๑

หนูทำงานบ้าน

๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

๒

หนูเข้าครัว

๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

๓

หนูปลูกต้นไม้

๓๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

๔

หนูทำของเล่น

๔๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

๕

หนูประดิษฐ์ของใช้

๖๕

โครงการงานอาชีพ

กิจกรรมบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

๗๕

๗๕

๗๖

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

หนูทำงานบ้าน

ตัวชี้วัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

๑. บอกวิธีการและประโยชน์การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัว (มฐ. ง ๑.๑ ป.๒/๑)
๒. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการทำงานอย่างเหมาะสมกับงาน และประหยัด (มฐ. ง ๑.๑ ป.๒/๒)
๓. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัวอย่างปลอดภัย (มฐ. ง ๑.๑ ป.๒/๓)

เพื่อนๆ อยู่ที่บ้าน
ช่วยพ่อแม่
ทำอะไรบ้างครับ

สาระสำคัญ

บ้านที่เราอาศัยอยู่เป็นครอบครัวนั้น มีงานที่จะต้องปฏิบัติอยู่หลายอย่าง สมาชิกของครอบครัวต่างมีหน้าที่ช่วยกันดูแลบ้าน สำหรับนักเรียนย่อมมีหน้าที่ในการช่วยดูแลบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ และเป็นการฝึกการทำงานต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตภายหน้า รวมถึงยังช่วยทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองอีกด้วย

๑ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในบ้าน

บ้านที่อยู่อาศัยของครอบครัวแต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ ขนาด หรือลักษณะของที่อยู่อาศัย เช่น บ้านชั้นเดียว บ้านสองชั้น ทาวน์เฮาส์ คอนโดมิเนียมหรืออะพาร์ตเมนต์

นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันก็มีความแตกต่างกัน เช่น บางครอบครัวมีเพียงพ่อ แม่ และลูก บางครอบครัวเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิกหลายคน เช่น พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว ปู่ ย่า หรือตา ยาย บางครอบครัวอาจมีบุคคลอื่นอาศัยอยู่ด้วย เช่น แม่บ้าน

เมื่อทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันในบ้าน ก็ต้องมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และทำให้บ้านสะอาด น่าอยู่อาศัย

ตัวอย่าง หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

พ่อแม่

- ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว
- ดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว
- อบรม สั่งสอน เลี้ยงดูลูก และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก
- ร่วมกันทำงานบ้านตามข้อตกลงในครอบครัว เช่น ซักผ้า รีดผ้า ทำอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ดูแลและซ่อมแซมของใช้ในบ้าน ตัดหญ้า รดน้ำต้นไม้

ผู้ใหญ่ในบ้าน

- เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา
- ช่วยดูแลสมาชิกในครอบครัว
 - อบรม เลี้ยงดูลูกหลาน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน
 - ร่วมกันทำงานบ้านตามข้อตกลงในครอบครัว เช่น ทำอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ปลุกต้นไม้ รดน้ำต้นไม้

ลูก

- ตั้งใจเรียนหนังสือ
- รับฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
- ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เพื่อแบ่งเบาภาระพ่อแม่
- ร่วมกันทำงานบ้านตามข้อตกลงในครอบครัว เช่น รดน้ำต้นไม้ ทำความสะอาดบ้าน ล้างจาน

๒) หน้าที่ของนักเรียน ในฐานะสมาชิกในบ้าน

การทำงานบ้านบางอย่างได้
ด้วยตัวเอง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
ที่ดี สามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งจะก่อให้เกิด
ความภาคภูมิใจในตนเอง และยังช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ได้

งานบ้านของนักเรียนแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะ
ครอบครัว แต่โดยส่วนใหญ่งานบ้านของนักเรียนในวัยชั้น ป.๒ จะ
เกี่ยวข้องกับการช่วยดูแลงานบ้านในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑. จัดเก็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

การจัดเก็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายส่วนตัวให้เป็นระเบียบ
เรียบร้อย จะทำให้สะดวกในการหาและหยิบใช้

หลักการจัดเก็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

๑. แยกประเภทของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เช่น ชุดนักเรียน ชุดชั้นใน เสื้อ
กางเกง กระโปรง
๒. เก็บเสื้อผ้าแต่ละประเภทไว้ในตู้อย่างเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกัน
๓. เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วจะเป็นฝุ่นและเหม็นอับ ควรนำไปใส่ตะกร้า เพื่อรอซัก

๑) การจัดการเสื้อผ้าที่สวมใส่แล้ว มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

หากเสื้อผ้าเปียกน้ำหรือเหม็น
ควรผึ่งให้แห้งก่อน เพื่อป้องกัน
การเกิดเชื้อรา แล้วจึง
นำมาใส่ในตะกร้ารอซัก

แยกเสื้อผ้าที่ใช้แล้วตาม
ประเภทใส่ตะกร้าหรือ
แบ่งเป็นชั้นๆ เพื่อง่าย
ต่อการนำไปซัก

หน้าที่ที่นักเรียน
ควรปฏิบัติเพื่อ
แบ่งเบาภาระพ่อแม่
มีอะไรบ้าง

๒) การจัดเก็บเสื้อผ้าที่ทำความสะอาดแล้ว มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

เสื้อผ้าที่ไม่ต้องรีด

- เสื้อยืด กางเกงขาสั้น และชุดชั้นใน
แยกประเภทและพับเก็บวางซ้อนกันอย่างเป็น
ระเบียบ ถ้าต้องการหยิบเสื้อผ้าที่อยู่ด้านล่าง
ให้สอดมือข้างหนึ่งไปซ้อนยกเสื้อตัวบนขึ้น แล้วดึง
ตัวล่างออกมา หรือพับเก็บวางเป็นแนวตั้งไว้ในกล่อง
จัดเสื้อผ้าตามแต่ละประเภท
- ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม ถ้ามีขนาดเล็กให้ม้วนเพื่อประหยัด
พื้นที่ แต่ถ้ามีขนาดใหญ่ควรพับให้เป็นระเบียบ
- ถุงเท้า ควรจัดเป็นคู่ แล้วม้วนหรือพับเก็บใส่ชั้น
หรือกล่องให้เป็นระเบียบ

เสื้อผ้าที่ต้องรีด

ชุดนักเรียน ชุดไปเที่ยว
ควรรีด และใส่ไม้แขวน
แล้วแขวนเรียงในตู้เสื้อผ้า
ตามประเภทการใช้งาน
และสีของเสื้อผ้า
ที่จะต้องใช้งาน

หนูทำได้

จัดเก็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

๒. การจัดวางและเก็บรองเท้า

การจัดวางและเก็บรองเท้าให้เรียบร้อย ทำให้สะดวกในการหยิบใช้งาน และเป็นการรักษารองเท้าให้ใช้งานได้นานมากยิ่งขึ้น

หลักการจัดวางและเก็บรองเท้า

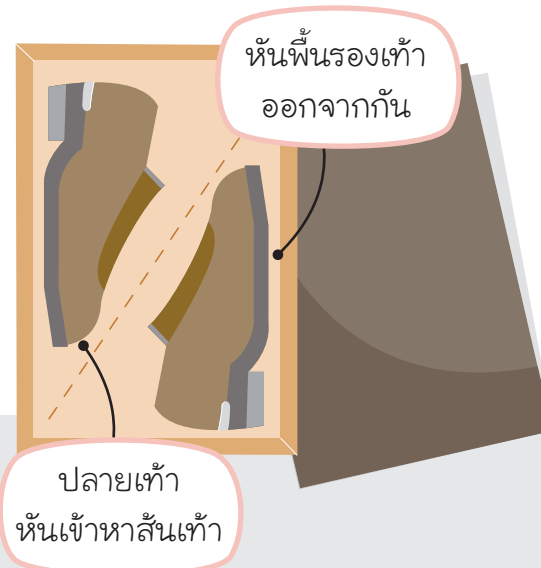
- แยกประเภทของรองเท้า เช่น รองเท้านักเรียน รองเท้าผ้าใบ รองเท้าแตะ
- เมื่อใช้เสร็จในแต่ละวัน ควรเคาะฝุ่นหรือทำความสะอาดรองเท้าก่อนเก็บเข้าที่
- จัดรองเท้าเป็นคู่ วางบนชั้นวางรองเท้า หรือเก็บในกล่องรองเท้า
- จัดเรียงรองเท้าตามการใช้งาน ควรเก็บรองเท้าที่ใช้งานบ่อยไว้ในส่วนที่สะดวกต่อการหยิบมาใช้
- รองเท้าผ้าใบที่เปื้อนโคลน ควรนำไปซักและตากให้แห้งสนิทก่อนเก็บเข้าที่
- ตรวจสอบรองเท้า ถ้าพบว่าชำรุดควรนำไปซ่อมก่อนนำมาใส่เพื่อความทนทานและปลอดภัย

วิธีเก็บรองเท้าวางบนชั้น

จัดวางรองเท้าเป็นคู่ๆ

วิธีเก็บรองเท้าใส่กล่อง

แยกประเภทของรองเท้า เช่น รองเท้าผ้าใบ รองเท้านักเรียน รองเท้าแตะ รองเท้าของพ่อ รองเท้าของแม่ แล้ววางรองเท้าที่ใช้บ่อยไว้บริเวณชั้นที่สะดวกต่อการหยิบใช้งาน

รองเท้าที่ไม่ค่อยได้ใช้งาน เช่น รองเท้าส้นสูง รองเท้าผ้าใบ ควรเก็บใส่กล่องรองเท้าเพื่อป้องกันฝุ่น แล้วใช้กระดาษป้อนเป็นก้อนแล้วใส่ในหัวรองเท้าเพื่อช่วยรักษารูปร่าง

วางรองเท้าไว้เป็นคู่ๆ โดยหันปลายรองเท้าไปในทางเดียวกัน เพื่อให้สะดวกในการหยิบใช้งาน

รองเท้านักเรียนที่ทำจากหนัง ควรปิดฝุ่นออกจากรองเท้า แล้วลงน้ำยาขัดรองเท้า และใช้แปรงขนอ่อนขัดจนเงางามจะช่วยให้รองเท้าดูสะอาดและมีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น

หนูทำได้

จัดวางและเก็บรองเท้า

ทำได้ดี

พอทำได้

ควรปรับปรุง

๓. การล้างจาน

เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว เราควรล้างภาชนะที่ใช้รับประทานอาหารทุกครั้ง ไม่ปล่อยให้ไขมันอาหารเน่าบูด เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค หรือเป็นอาหารของสัตว์พาหะนำโรค เช่น หนู มด แมลงสาบ และเพื่อให้มีภาชนะที่สะอาดไว้พร้อมใช้ในครั้งต่อไป

หลักการล้างจาน

- เลือกอุปกรณ์ในการล้างจานให้เหมาะสมกับภาชนะ
- เทเศษอาหารทิ้งและปาดคราบอาหารบนภาชนะออกก่อนเสมอ
- แยกภาชนะที่เปื้อนมาก และภาชนะที่เปื้อนน้อยออกจากกัน เพื่อทำความสะอาดภาชนะที่เปื้อนน้อยก่อน
- ควรสวมถุงมือขณะล้างจาน หากแพ้สารเคมีในน้ำยาล้างจาน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการล้างจาน

ฝอยขัดหม้อ

ใช้ขัดภาชนะที่มีคราบดำเกาะแน่น เช่น หม้อ กระทะที่เป็นเหล็ก อะลูมิเนียม สแตนเลส ห้ามใช้กับภาชนะที่เคลือบด้วยสารเทฟลอนซึ่งช่วยไม่ให้เศษอาหารติดภาชนะ

ฟองน้ำขัด

ใช้ถูภาชนะที่มีคราบอาหารเกาะแน่นต้องใช้แรงขัดแต่ไม่ทำลายผิวภาชนะ

น้ำยาล้างจาน

เลือกที่สามารถกำจัดคราบมัน กลิ่นคาว และไม่ทิ้งสารตกค้าง

ฟองน้ำตาข่าย

ใช้ถูภาชนะที่มีคราบอาหารเล็กน้อย ไม่ต้องใช้แรงขัดมาก

ขั้นตอน การล้างจาน

- ๑ เทเศษอาหารลงถังขยะให้หมด และปาดคราบที่ติดอยู่ออก

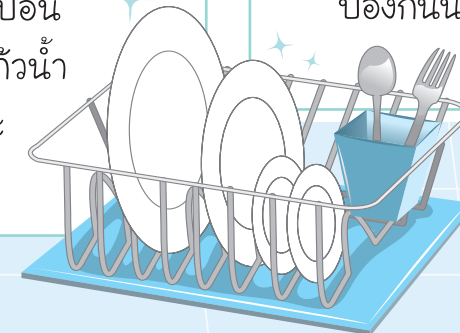
- ๒ ล้างภาชนะด้วยน้ำเปล่า ๑ ครั้ง เพื่อกำจัดคราบอาหารหรือน้ำมัน

- ๓ ผสมน้ำยาล้างจานในน้ำ แล้วใช้ฟองน้ำชุบน้ำยาล้างจาน และนำมาถูบนภาชนะที่เปื้อนน้อยก่อน เช่น แก้วน้ำ แล้วจึงล้างภาชนะอื่น ๆ

- ๔ ล้างภาชนะด้วยน้ำเปล่าให้ฟองออกจนหมด และหายลิ้น เพื่อป้องกันน้ำยาตกค้างที่จาน แล้วนำไปคว่ำให้แห้ง

หนูทำได้

ล้างจาน

ทำได้ดี

พอทำได้

ควรปรับปรุง

การล้างจาน

๑

๔. การทำความสะอาดพื้นบ้าน

การทำความสะอาดพื้นบ้านจะทำให้พื้นบ้านสะอาด ไม่เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคหรือฝุ่นละอองที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้

หลักในการทำความสะอาดพื้นบ้าน

- เลือกอุปกรณ์ในการทำความสะอาดพื้นบ้านให้เหมาะสมกับลักษณะของพื้นบ้าน
- ทำความสะอาดพื้นบ้านจากชั้นบนลงมาชั้นล่าง และจากมุมห้องหรือซอกมากลางห้อง
- ทำความสะอาดไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อป้องกันฝุ่นฟุ้งกระจาย

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดพื้นบ้าน

เครื่องดูดฝุ่น มือถือแบบไร้สาย

ใช้ดูดฝุ่นบนพื้นที่แห้ง ใช้ทำความสะอาดในพื้นที่ต่าง ๆ ทุกซอกทุกมุม

เครื่องดูดฝุ่นแบบใช้สายไฟฟ้า

ใช้ดูดฝุ่นบนพื้นไปเก็บในช่องเก็บฝุ่นในเครื่อง มีพลังการดูดมาก แต่มีข้อจำกัด ต้องอยู่ไม่ห่างจากปลั๊กไฟมากนัก

ไม้กวาดดูดฝุ่น ไม่ใช้ไฟฟ้า

ใช้กวาดและดูดฝุ่นบนพื้นที่เรียบและแห้ง

หุ่นยนต์ดูดฝุ่น

ใช้ดูดฝุ่นบนพื้น ทำงานโดยเคลื่อนที่เองโดยอัตโนมัติ ช่วยประหยัดแรงและเวลา

เกร็ดการทำงาน

การจัดเก็บไม้กวาดอย่างถูกวิธี

๑. เคาะฝุ่นหรือสิ่งสกปรกออกจากขนไม้กวาดหลังใช้งานเสร็จแล้ว
๒. วางพียงกับผนังโดยวางด้ามลงบนพื้นหรือแขวนไว้

การจัดเก็บเครื่องดูดฝุ่น

๑. ตรวจสอบและเปลี่ยนถุงเก็บฝุ่นอยู่เสมอ
๒. ทำความสะอาดแปรงดูดฝุ่น เพื่อขจัดสิ่งสกปรกและฝุ่นละออง

ตัวอย่าง การกวาดพื้นด้วยไม้กวาด

การกวาดพื้นเป็นการกวาดฝุ่นหรือเศษผงที่อยู่บนพื้นออก ซึ่งควรทำเป็นประจำทุกวัน โดยเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น ไม้กวาดดอกหญ้า ซึ่งมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

๑ จับไม้กวาดไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้ปลายไม้กวาดขนานกับพื้น ฝุ่นจะกระจายน้อย

๒ กวาดฝุ่น เศษผงจากซอกมุม และใต้เฟอร์นิเจอร์ ออกมาด้านนอก

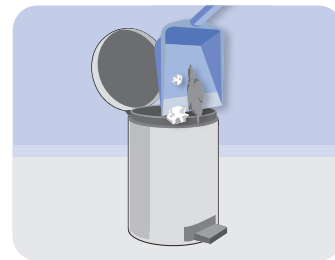
๓ กวาดฝุ่น เศษผงชั้นบนลงมาชั้นล่าง

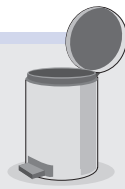
๔ กวาดฝุ่น เศษผงมากองรวมกัน

๕ ใช้ไม้กวาดกวาดฝุ่น เศษผง ใส่ในที่ตักผงจนหมด

๖ นำฝุ่น เศษผงในที่ตักผงไปทิ้งลงในถังขยะให้เรียบร้อย

หนูทำได้

กวาดบ้าน

กิจกรรม พัฒนาการทำงาน

ตอนที่ ๑ ถ้ามามาหนูตอบได้

๑. เพราะอะไรสมาชิกในครอบครัวจะต้องช่วยกันทำงานบ้าน
๒. ครอบครัวของนักเรียนมีหลักในการแบ่งงานบ้านให้สมาชิกในครอบครัวอย่างไร
๓. การทำงานบ้านที่นักเรียนได้รับมอบหมาย มีประโยชน์อย่างไร
๔. นักเรียนคิดว่า ถ้าจัดเก็บเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายอย่างถูกวิธีและเป็นระเบียบ จะเกิดผลอย่างไรต่อนักเรียนและครอบครัว
๕. ถ้าต้องการทำงานบ้านให้เสร็จเร็วขึ้นและเกิดความปลอดภัย ควรทำอย่างไร

ตอนที่ ๒ ฝึกทักษะการทำงาน

๑. ให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่ว่างานบ้านของครอบครัวตนเองมีอะไรบ้าง แล้วร่วมกันแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวในการทำงานบ้าน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จากนั้นบันทึกผลลงในสมุด
๒. เลือกงานบ้านที่ชอบทำและไม่ชอบทำ จากนั้นเล่าให้เพื่อนฟัง ดังนี้
 - งานบ้านที่ชอบทำคืองานใดบ้าง และเพราะเหตุใดจึงชอบทำ
 - งานบ้านที่ไม่ชอบทำคืองานใดบ้าง และเพราะเหตุใดจึงไม่ชอบทำ
 - ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้านที่ไม่ชอบทำ นักเรียนควรทำอย่างไร เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จ
๓. เลือกงานบ้านที่ได้รับมอบหมายมา ๑ ประเภท แล้วปฏิบัติงาน จากนั้นบันทึกผลลงในสมุดตามประเด็น ดังนี้

• ชื่องานบ้าน	• อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานบ้าน
• ขั้นตอนการทำงานบ้าน	• ผลของการทำงานบ้าน
• ปัญหาที่พบ	• แนวทางการปรับปรุงการทำงานบ้าน

